

Tampereen eOppimisen klusteri:

eOppimisen ajankohtaistiedote 26.4.2013

Ajankohtaisia aiheita:

- **Koulutus: Koulutuksen monimuotoistaminen luentovideoiden avulla (21.5.2013)**
- **Koulutus: Oppimisen uudet tilat ja oppimisympäristöt (22.5.2013)**
- **Call for Papers: Academic MindTrek Conference 2013 "Making Sense of Converging Media"**
- **OPH: Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttö Suomessa muuta Eurooppaa jäljessä**
- **Opetushallitus asetti Digitaalisen oppimisen neuvottelukunnan**
- **Oppimiskilpailujen eEemeli2013-laatukilpailun voittajaksi Eedu Oy**
- **Julkaisu: Kettunen, Vuorinen, & Sampson: Career practitioners' conceptions of social media in career services**
- **Julkaisu: Toikkanen & Oksanen: Kuinka teet oppilaitoksen tekijänoikeusohjeet ja -sopimukset**

PAIKALLISET AIHEET

Koulutus: Koulutuksen monimuotoistaminen luentovideoiden avulla

- Aika: ti 21.5. klo 13.00-15
- Paikka: TREDU, santalahden toimipiste, Auditorio. (Santalahdentie 10, B2 ovi sisäpihalta sisään).
- Kouluttajat: Professori Ismo Hakala ja tutkija Mikko Myllymäki (Kokkolan yliopistokeskus Chydenius)

Opetustilanteiden tallentaminen ja videoiden opetuskäyttö on lisääntynyt pyrittäessä tarjoamaan joustavia, erilaiset oppijat ja osallistumistavat huomioivia opetusmuotoja. Kokkolan yliopistokeskus Chydeniuksen tietotekniikan maisterikoulutuksen yhteydessä opetusta on monimuotoistettu jo useiden vuosien ajan luentovideoiden avulla. Nykyään kaikki koulutusohjelman opetus tarjotaan opiskelijoille lähiopetustilanteista tuotettuina reaaliaikaisina luentovideoina ja tallenteina. Tämän koulutuksen yhteydessä kuullaan kokemuksia luentovideoiden tuottamisesta ja hyödyntämisestä osana sulautetun mallin mukaista koulutusta. Lisäksi esitellään tutkimustuloksia luentovideoiden käytön vaikutuksista niin opiskelijan kuin koulutuksen tarjoajankin näkökulmista.

Ilmoittaudu koulutukseen: <https://elomake3.uta.fi/lomakkeet/9871/lomake.html>
Koulutus on maksuton.

Lisätiedot: Suvi Junes, Tampereen eOppimisen klusteri, eOppimisen.klusteri@uta.fi

Koulutus: Oppimisen uudet tilat ja oppimisympäristöt

- Aika: ke 22.5.2013 klo 12.00-15
- Paikka: Tampereen ammattikorkeakoulu, Y-Kampus (Teiskontie 33, C-siipi)
- Puheenvuorot: Professori Petri Nokelainen (Tampereen yliopisto), Dosentti Olli Niemi (Suomen yliopistokiinteistöt), Hankejohtaja Riitta Juusenaho (Tampereen kaupunki)

Uudet oppimisnäkemykset ja käsitykset oppilaitosten toimintakulttuurista luovat tarpeita perinteisten, opettajajohtoiseen opetukseen perustuvien oppimistilojen uudistamiseen. Yhteisöllisen toimintakulttuurin rakentaminen edellyttää tiloja, jotka kannustavat tiedon jakamiseen, ryhmätyöskentelyyn ja osallistumiseen. Opetusteknologian nopea kehittyminen tukee uudenlaisten oppimisympäristöjen suunnittelua ja mahdollistaa oppimisympäristöjen laajenemisen myös luokkahuoneen ulkopuolelle. Tilojen ja rakennusten lisäksi oppimisympäristöihin kuuluvaksi ymmärretään psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuus, jossa oppiminen tapahtuu. Uusia oppimisympäristöjä kehitettäessä oppijan aktiivinen rooli on keskiössä.

Tilaisuudessa tutustutaan uusien oppimisympäristöjen kehittämisen näkökulmiin sekä kuullaan esimerkkejä jo toteutetuista malleista sekä tulevaisuuden ympäristöistä. Yhtenä esimerkkinä innovatiivisesta oppimisympäristöistä toimii myös tilaisuuden paikka, TAMKin Y-kampus, johon osallistujat pääsevät tutustumaan.

Tarkempi ohjelma: <http://www.eoppiminen.uta.fi/uutinen.php?item=84300>

Ilmoittautuminen: <https://elomake3.uta.fi/lomakkeet/9839/lomake.html>

Tilaisuus on maksuton

Lisätiedot: Suvi Junes, Tampereen eOppimisen klusteri, eOppimisen.klusteri@uta.fi.

Call for Papers: Academic MindTrek Conference 2013 "Making Sense of Converging Media"

Academic MindTrek Conference 2013 (1st-4th October 2013 ,Tampere) explores academically the emerging and frontier-breaking applications of new media in everyday contexts of leisure, business and organizational life. October 2nd will be the main Academic MindTrek day with other sessions on the preceding and following days. The academic conference features six major themes: Social Media, Ambient & Ubiquitous Media, Business & Media, Human-Computer Interaction, Open Source, Digital Games, ICT & E-Government

More information: <http://www.academicmindtrek.org> , <http://www.mindtrek.org>

VALTAKUNNALLISET AIHEET

OPH: Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttö Suomessa muuta Eurooppaa jäljessä

EU:n komissio on saanut valmiiksi Liegen yliopistolta ja European Schoolnet (EUN) -verkostolta tilaamansa laajan tutkimuksen tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä Euroopan kouluissa (Survey of Schools: ICT in Education). Hankkeessa selvitettiin koulujen varustelutasoa, tieto- ja viestintätekniiikan käyttökohteita ja määriä sekä käyttäjien asenteita ja osaamista.

Tutkimuksen mukaan suomalaiset koulut ovat tietotekniseltä varustukseltaan Euroopan huipputasoa, mutta tieto- ja viestintätekniiikan aktiivinen opetuskäyttö ja osaamisen kehittäminen ovat jääneet muista maista jälkeen. Kysely tehtiin rehtoreille, opettajille ja oppilaille. Tutkimus sisälsi kaikki kouluasteet, perusopetuksen vuosiluokat 4 ja 8 sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen. Yhteensä tutkimukseen osallistui 190 000 vastaajaa 31 maasta.

Suomalaiset koulut luokiteltiin tutkimuksessa parhaiten varusteltujen joukkoon. Luokitteluun vaikuttivat suhteellisen hyvät tietoliikenneyhteydet ja se, että viime vuosina kouluihin on hankittu paljon esitystauluja, oppimisalustoja ja datatykkeitä. Laitteiden käyttömäärissä suomalaiskoulut kuitenkin ovat viimeisten joukossa, kun asiaa kysytään oppilailta itseltään. Oppilaiden työskentelymahdollisuuksiin eniten vaikuttavien laitteiden eli kiinteiden työasemien, kannettavien ja tablettitietokoneiden määrässä Suomi on häidin tuskin keskitasolla, niiden käytön määrässä tilaston viimeinen.

Huolestuttavaa on, että Suomessa oppilailla ei ole riittäviä mahdollisuuksia hyödyntää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä kouluissa oppimisensa tukena. Opettajat hyödyntävät

uutta tekniikkaa oppituntien ja tehtävien valmistelussa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa jonkin verran, peruskouluissa vähemmän. Oppilaiden mielestä mahdollisuus hyödyntää tietotekniikkaa oppitunneilla on Suomen peruskoulussa alhaisin, lukioissa neljänneksi alhaisin ja ammatillisissa oppilaitoksissakin alle keskitason. Tietotekniikan hyödyntämistä tarkasteltiin tiedonhankinnan ja työstämisen, muiden oppilaiden kanssa tehtävän yhteistyön, tehtävien tekemisen, kokeellisen oppimisen jne. näkökulmasta.

Suurimpana esteenä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytölle suomalaiset opettajat pitävät pedagogisia syitä, kuten hyvien mallien puuttumista, vähäistä täydennyskoulutusta ja digitaalisten oppimateriaalien puutetta. Täydennyskoulutukseen osallistuneiden opettajien määrä kahden edellisen vuoden aikana onkin Suomessa Euroopan alhaisimpia.

Suomalaisten oppilaiden käsitykset tietotekniikan hyödyntämisestä opetuksessa ovat myös Euroopan alhaisimpia. Silti oppilaat luottavat omiin käyttötaitoihinsa eurooppalaisia ikätovereitaan enemmän. Vaikka opettajat ovat muuten epävarmoja osaamisestaan, he luottavat sosiaalisen median käyttötaitoihinsa. Oppilaat puolestaan luottavat internetin turvallisuuteen ja sosiaalisen median osaamiseensa. Oppilaiden tietotekniikan käyttö vapaa-aikana onkin Suomessa yleisempää kuin muissa maissa, vaikka sen koulukäyttö on vähäistä.

Lue uutinen OPH:n sivuilta:

[http://www.oph.fi/etusivu/102/0/tieto-
_ja_viestintateknikan_opetuskaytto_suomessa_muuta_eurooppaa_jaljessa](http://www.oph.fi/etusivu/102/0/tieto-ja_viestintateknikan_opetuskaytto_suomessa_muuta_eurooppaa_jaljessa)

Survey of schools: ICT in Education (.pdf):

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/dae/itemdetail.cfm?item_id=9920

Opetushallitus asetti Digitaalisen oppimisen neuvottelukunnan

Suomen suhteellinen asema tieto- ja viestintäteknologian käyttäjänä kouluissa ja oppilaitoksissa ei vastaa maamme suhteellista asemaa koulujemme tietoteknisessä varustelutasossa. TVT:n opetuskäytön vahvistamiseksi Opetushallitus on perustanut Digitaalisen oppimisen neuvottelukunnan, joka kokoontui ensimmäisen kerran 2.4.2013. Neuvottelukunnan myötä alan toimijat yhdessä pyrkivät etsimään uusia keinoja sekä uusia yhteistyömuotoja maamme koulujen ja oppilaitosten digitaalisen infrastruktuurin vahvistamiseksi. Yleisesti voidaan puhua niin sanotusta digitaalisesta kumppanuudesta yhteisten päämäärien saavuttamiseksi.

Digitaalisen oppimisen neuvottelukunnan tehtävänä on TVT-kehittämistyön seuraaminen ja tukeminen sekä kansallisten suositusten ja ohjeistuksen valmistelu liittyen muun muassa TVT:n opetuskäytön vahvistamiseen opettajien perus- ja täydennyskoulutuksessa, digitaalisen oppimateriaalien yhdenvertaisen saatavuuden parantamiseen, jakelukanavien kehittämiseen, pedagogisen laadun edistämiseen, oppilaitosten tietoteknisten valmiuksien parantamiseen sekä TVT:n opetuskäytön tutkimuksen vahvistamiseen.

Neuvottelukunta kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa, ja voi myös nimetä alaisuuteensa työryhmiä ja jaoksia. Neuvottelukunnan puheenjohtajana toimii pääjohtaja Aulis Pitkälä ja varapuheenjohtajana ylijohtaja Petri Pohjonen. Neuvottelukunnan jäsenet edustavat valtionhallintoa, kuntasektoria, oppimateriaalikustantajia, mediasektoria, tiedeyhteisöä, opettajia sekä teknologiasektorin yhteisöjä ja yrityksiä.

Lähde: OPH

Oppimiskisat eEemeli2013-laatu kilpailun voittajaksi Eedu Oy

Eedu Oy palkittiin parhaana ratkaisuna eEemeli-kilpailussa, jossa valittiin vuoden paras interaktiivisen median oppimiskisat. Tulokset julkistettiin torstaina 11. 4. ITK 2013 -konferenssin yhteydessä. Tämän vuoden teemana oli pelit ja pelillisuus oppimisessa. Kilpailutöistä arvioitiin pelillisyyden, yhdessä oppimisen ja yhteisöllisyyden lisäksi tuotteiden pedagogista ja teknistä käytettävyyttä sekä kaupallista hyödynnettävyyttä.

Eedu Oy sai pääpalkinnon Eedu Elements –tuotteellaan. Tuote on esi- ja alkuopetuksen pelillinen matematiikan opetuksen materiaali, jossa huomio kiinnittyy erityisesti miellyttäviin grafiikoihin ja hyvään äänimaailmaan. Peliin voi tutustua maksutta Chrome- tai Safari-selaimilla osoitteessa <http://www.eedu.fi/demo/>.

Kilpailussa palkittiin myös Parasta Parasta -sarjan voittaja; Opetus.tv. Voittajatyö tarjoaa uuden ja dynaamisen tavan opiskella matematiikkaa, fysiikkaa, kemiaa ja biologiaa. Opiskelu tapahtuu opetusvideoiden ja niitä tukevien harjoitusten avulla. Työn erityisenä ansiona raati piti konseptin laajennettavuutta ja sovellettavuutta sekä materiaalin monipuolisuutta ja sisällön laadukkuutta.

Yleisöäänestyksessä eniten ääniä sai Lentävä Liitutaulu Oy:n kehittämä peli Stadin Stärrä.

eEemeli-palkinto on ainoa maassamme digitaalisen oppimisen alalla jaettava rahapalkinto. Tänä vuonna kilpailu järjestettiin 12. kerran.

Lisätietoja verkossa: www.eoppimiskeskus.fi/eemeli

Kilpailukoordinaattori Piia Liikka, piia.liikka@eoppimiskeskus.fi

Lähde: Suomen eOppimiskeskus

Julkaisu: Kettunen, Vuorinen & Sampson: Career practitioners' conceptions of social media in career services

Tutkimuksessa on tarkasteltu millaisia käsityksiä sosiaalisesta mediasta ja sen roolista ohjauksessa on ohjaajilla, jotka eivät ole vielä käyttäneet sitä työssään. Tutkimuksessa toteutettuihin fokusryhmähaastatteluihin osallistui eri oppilaitosmuodoissa työskenteleviä ohjaajia sekä työvoimatoimistojen koulutusneuvoja ja ammatinvalintapsykologeja. Tutkimuksessa tarkasteltiin millaisia käsityksiä sosiaalisesta mediasta ja sen roolista ohjauksessa on ohjaajilla, jotka eivät ole vielä käyttäneet sitä työssään. Tutkimus osoitti, että ohjaajien käsitykset sosiaalisesta mediasta ja sen roolista ohjauksessa vaihtelivat erittäin paljon. Käsitykset voitiin jakaa viiteen laadullisesti erilaiseen, mutta toisiinsa yhteydessä olevaan kategoriaan. Sosiaalinen media nähtiin ohjauksessa 1) tarpeettomana, 2) turhana, 3) mahdollisena, 4) tavoiteltavana ja 5) tarpeellisena. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että ohjauksellisella lähestymistavalla näyttää olevan yhteys ohjaajan käsityksiin sosiaalisesta mediasta ja sen roolista ohjauksessa. Negatiiviset käsitykset sosiaalisesta mediasta ohjauksessa olivat läheisessä yhteydessä direktiiviseen työn toimintamalliin. Samanlainen suhde vallitsi positiivisten käsitysten ja yksilölähtöisen, holistisen työn toimintamallin välillä.

Tutkimusartikkeli Jaana Kettunen, Raimo Vuorinen & James P. Sampson Jr.: "Career practitioners' conceptions of social media in career services" on julkaistu *British Journal of Guidance & Counseling* lehdessä ja on vapaasti saatavissa osoitteessa: <http://dx.doi.org/10.1080/03069885.2013.781572>

OPH: Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäyttö Suomessa muuta Eurooppaa jäljessä

EU:n komissio on saanut valmiiksi Liegen yliopistolta ja European Schoolnet (EUN) -verkostolta tilaamansa laajan tutkimuksen tieto- ja viestintätekniiikan käytöstä Euroopan kouluissa (Survey of Schools: ICT in Education). Hankkeessa selvitettiin koulujen varustelutasoa, tieto- ja viestintätekniiikan käyttökohteita ja määriä sekä käyttäjien asenteita ja osaamista. Tutkimuksen mukaan suomalaiset koulut ovat tietotekniseltä varustukseltaan Euroopan huipputasoa, mutta tieto- ja viestintätekniiikan aktiivinen opetuskäyttö ja osaamisen kehittäminen ovat jääneet muista maista jälkeen. Kysely tehtiin rehtoreille, opettajille ja oppilaille. Tutkimus sisälsi kaikki kouluasteet, perusopetuksen vuosiluokat 4 ja 8 sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen. Yhteensä tutkimukseen osallistui 190 000 vastaajaa 31 maasta.

Suomalaiset koulut luokiteltiin tutkimuksessa parhaiten varusteltujen joukkoon. Luokitteluun vaikuttivat suhteellisen hyvät tietoliikenneyhteydet ja se, että viime vuosina kouluihin on hankittu paljon esitystauluja, oppimisalustoja ja datatykkeitä. Laitteiden käyttömäärissä suomalaiskoulut kuitenkin ovat viimeisten joukossa, kun asiaa kysytään oppilailta itseltään. Oppilaiden työskentelymahdollisuuksiin eniten vaikuttavien laitteiden eli

kiinteiden työasemien, kannettavien ja tablettitietokoneiden määrässä Suomi on hädintuskin keskitasolla, niiden käytön määrässä tilaston viimeinen.

Huolestuttavaa on, että Suomessa oppilailla ei ole riittäviä mahdollisuuksia hyödyntää tieto- ja viestintäteknisiä välineitä kouluissa oppimisensa tukena. Opettajat hyödyntävät uutta tekniikkaa oppituntien ja tehtävien valmistelussa lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa jonkin verran, peruskouluissa vähemmän. Oppilaiden mielestä mahdollisuus hyödyntää tietotekniikkaa oppitunneilla on Suomen peruskoulussa alhaisin, lukioissa neljänneksi alhaisin ja ammatillisissa oppilaitoksissakin alle keskitason. Tietotekniikan hyödyntämistä tarkasteltiin tiedonhankinnan ja työstämisen, muiden oppilaiden kanssa tehtävän yhteistyön, tehtävien tekemisen, kokeellisen oppimisen jne. näkökulmasta.

Suurimpana esteenä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytölle suomalaiset opettajat pitävät pedagogisia syitä, kuten hyvien mallien puuttumista, vähäistä täydennyskoulutusta ja digitaalisten oppimateriaalien puutetta. Täydennyskoulutukseen osallistuneiden opettajien määrä kahden edellisen vuoden aikana onkin Suomessa Euroopan alhaisimpia.

Suomalaisten oppilaiden käsitykset tietotekniikan hyödystä opetuksessa ovat myös Euroopan alhaisimpia. Silti oppilaat luottavat omiin käyttötaitoihinsa eurooppalaisia ikätovereitaan enemmän. Vaikka opettajat ovat muuten epävarmoja osaamisestaan, he luottavat sosiaalisen median käyttötaitoihinsa. Oppilaat puolestaan luottavat internetin turvallisuuteen ja sosiaalisen median osaamiseensa. Oppilaiden tietotekniikan käyttö vapaa-aikana onkin Suomessa yleisempää kuin muissa maissa, vaikka sen koulukäyttö on vähäistä.

Lue uutinen:

[http://www.oph.fi/etusivu/102/0/tieto-
_ja_viestintateknikan_opetuskaytto_suomessa_muuta_eurooppaa_jaljessa](http://www.oph.fi/etusivu/102/0/tieto-ja_viestintateknikan_opetuskaytto_suomessa_muuta_eurooppaa_jaljessa)

Survey of schools: ICT in Education (.pdf):

http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/cf/dae/itemdetail.cfm?item_id=9920

Julkaisu: Toikkanen ja Oksanen: Kuinka teet oppilaitoksen tekijänoikeusohjeet ja -sopimukset

”Kuinka teet oppilaitoksen tekijänoikeusohjeet ja -sopimukset” -opas auttaa tekijänoikeusohjeiden laatimisessa. Dokumentti on tarkoitettu oppilaitoksen omia ohjeita laativille henkilöille, kaikille oppiasteille ja kaikenlaisiin opetus- ja koulutustilanteisiin.

Opas koostuu kolmesta osasta. Ensimmäinen osa luettelee tiiviisti kaikki opetukseen liittyvät tekijänoikeusasiat, eri sopimukset, luvat ja yleiset oikeudet. Toinen osa sisältää kaikki selvitykset, jotka kussakin oppilaitoksessa on tehtävä, jotta opettajille voidaan kirjoittaa ohjeet. Selvitettävä on mm. mitä lupia oppilaitokselle on hankittu. Lisäksi oppilaitoksen johdon on otettava kantaa epäselviin ja tulkinnanvaraisiin tilanteisiin. Kolmas osa sisältää perusrakenteen kattavasta henkilöstön ohjeesta. Sitä voi käyttää apuna ohjeiden laatimisessa.

Opas löytyy osoitteesta: <http://bit.ly/oppilaitoksen-tekoik-ohjeet>

Opas on vapaasti kenen tahansa luettavissa ja sitä saa levittää CC BY-SA -lisenssin mukaisesti. Dokumenttiin saa myös lisätä kommentteja ja kysymyksiä.

Lisätietoa oppaasta: <http://www.opettajantekijanoikeus.fi/aineisto/kuinka-teet-oppilaitoksen-tekijanoikeusohjeet-ja-sopimukset/>

Ystävällisin terveisin

Suvi Junes

Tampereen eOppimisen klusteri, <http://www.eoppiminen.uta.fi>

eoppimisen.klusteri@uta.fi, p. 040 190 1711